

tíðindablaðið

Útgevari: p/f sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Fyrirskotsstjóri: Krisjan Dahl

Blaðfólk: Høgni Djurhuus, Dagny Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Argjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

oddagrein

Prýddur við læntum fjaðrum

Í HESUM DØGUM er lógsmansrøðan á ólavsku til umrøðu á lögtingi. Allir tingmenn og landsstýrismenn hava helst havt orðið. Men fyrst í røðini av røðarum hoyrdu vit framsøgumenninar fyrri allar flokkar og so lógsmann.

FRAMSØGUMAÐURIN fyrri sambandsflokkinn var sera skemtiligur. Vit mugu taka tað sum skemt, tí vit fáa okkum ikki at trúgva, at hann meinti alt tað hann segði í fullum álvara. Her hugsa vit m. a. um tað, sum hann segði um inn-tøkurnar og skattin hjá t. d. fólkapensionistum.

PENSIÓNIRNAR ERU hækkaðar við upp til 60 pst. eftir hesum fyra árunum. Og skatturin av teirri hækkaðu pensiónini var lægri enn skatturin av pensiónini frammanundan. Hetta segði framsøgumaðurin fyrri sambandsflokkinn. Og skal nakar hava hoyrt slíkt mæni og orðaskvaldur uttan hald í veruleikanum.

SANNLEIKIN ER, at tær sosialu pensiónirnar eru hækkaðar eina ferðina í hesum valskeiðinum. Tað hendi 1. apríl 1982. Og hetta vóru tær hækkingarnar, sum undanfarna landsstýri fekk semju við ríkismyndugleikarnar um, og sum hetta landsstýrið og hendan samgongan drálaðu við at seta í verk, soleiðis at hækkingarnar komu í gildi eitt ár ov seint.

HESAR HÆKKINGAR lógu úr 15 upp í 20 pst. Í meðal var sostatt talan um eini 17 — 18 pst. Umframt hetta eru pensiónirnar onkutíð hækkaðar orsakað av prístals-hækkingum. Men her kann talan ongatíð verða um hækkingar upp í 60 pst. soleiðis sum framsøgumaðurin fyrri sambandsflokkinn vildi gera tað til. Áran fyrri prístals-hækkingarnar kann undir ongum umstøðum góðskrivast sambandsflokkinum. Teir hava stríðst fyrri at halda prístalinum niðri.

OG VIÐVÍKJANDI skattinum hjá pensionistunum er stutt at siga, at javnaðarflokkurin fleiri ferðir í hesum valskeiðinum hevur lagt fram uppskot um at broyta persónsfrádráttin og at prístalsregulera hendan frádrátt, soleiðis at pensionistar varandi sleppa undan at gjalda skatt. Men hesi uppskot hava ikki fingið undirtøku á tingi. Millum aðrar hevur sambandsflokkurin ikki tikið undir.

Á ALMANNAØKINUM hevur sambandsflokkurin litið at reypa av. Hækkingarnar í pensiónunum høvdu aðrir greitt úr hondum fyrri teir. Vit hava fingið eina lóg um stuðul til bjálving av húsum hjá pensionistum. Men hetta var eftir uppskoti frá javnaðarflokkinum. Tað sama er at sig um lógina sum veitir samsýning fyrri ansing av eldri og óhjálpmum heima. Og taka vit broytingarnar í lógini um ískoytisveiting til einkjur, so vórðu hesar eisini gjerdar eftir uppskoti frá javnaðarflokkinum.

SOLEIÐIS KUNDU vit hildið fram. Tvey vistarheim. Annað er tikið í nýtslu. Hitt er undir umbygging. Bæði sett í gongd av undanfarna landsstýri. Somuleiðis tvey ellis- og røktarheim. Annað tikið í nýtslu, og hitt verður tikið í nýtslu um stutta tíð. Bæði sett í gongd av undanfarnu samgongu.

MØGULIGA ER TAÐ ikki so lægið, um sambandsmenn tosa soleiðis, at tað teir siga eisini kann takast sum skemt. Hetta er sjálvandi ein roynd frá sambandsflokksins síðu at prýða seg við læntum fjaðrum. Men í veruleikanum er keisarin nakin.

Hví krógvar Sosialurin seg

»... at vit (...) altíð vilja hava eitt vakið eyga fyrri skeivleikum og órættvisi í okkara samfelag, og vit vilja ikki vera bangnir fyrri at tala at.»

Soleiðis stóð at lesa í Sosialinum tann 29. mars 1980, tá Sosialurin fylti 25 ár.

Men eg má undra meg á, hvørja definition Sosialurin hevur uppá »vakið eyga». Eftir øllum at døma merkir hetta, at annað eygað er opið, meðan hitt er afturi. Tí mong eru órættvisini sum fara framvið, uttan at »eygað» sær, — og mong eru tíðindini, sum »tíðindablaðið» ongantíð tekur upp á tunguna.

Eg fari her bert at nevna nøkur av teimum dømunum, ið fyrst koma mær í huga:

1) Danskí uttanríkis-málaráðharrin hevur júst verið á vitjan í Føroyum, og greiddi okkum m. a. frá, hvussu evarska litið, okur hava at siga, við-víkjandi teimum báðum herstöðunum upp á Sornfelli.

— Heimastýrislógini má broytast, segði hann, skulu okur hava NATO-støðina og ta »loyniligu» amerikonsku av landin-um.

Í stevnuskrá Javnaðarflokksins stendur, at Føroyar skulu haldaðst uttanfyrri hernaðaligar samgongur. Somuleiðis stendur, at flokkurin ynskir at virka innanfyri karm heimastýrislógarinnar.

Setir hetta ikki grundleggjandi ideologiskar spurningar til Javnaðarflokkinn? Og hví tekur mál-gagnið hjá flokkinum hetta ikki upp til diskuss-

ión, nú flokkurin nýðist at taka støðu?

2) Heldur ikki tá okur fáa vitjan av útlandskum krigsflogfórum, sum strúka fáar hundrad metrar yvir bygdunum, hava tykur nakra viðmerking.

Hóast krigsblaðið kemur við idiotiskum viðmerkingum um, at teir gjølla hava kannað málið, og — sjálvandi — at alt er í lagi við, hesi margháttligu vitjan stríðsharranna (eftir øllum at døma halda teir føroyingar vera so býttar, at teir trúgva, at ein flogskipari — á veg til Canada — kann loyva sær at fara niður á 100 — 150 metrar miskeiðis í Atlantshavinum at njóta føroysku náttúruna.

Onki mótmæli frá Sosialinum

Hvar er nú »vakna eygað»?

3) Somuleiðis við friðarstevnunni í Klakvik. — Ongin reportasja, ongi tíðindi yvirhevar frá tíðindablaðnum. — Sjálvandi ikki tá krigsdagsblaðið, sum ikki einaferð, roynir at halda friðarfólk fyrri gjøldur, og fær eina glóð í eini brók at verða til, at eldur var í einum persóni. — Ikki ferlin av eini atfinning í blaðnum, sum ikki skuldu smæðast at finnast at.

4) Nýliga hava træturnar Føroya Arbeiðarafelag — Føroya Arbeiðsgevarafelag (»merkjamálið») og Fjallbrúður — Føroya Arbeiðarafelag Ingeborg Vinther verið fyrri í rættinum. — Men, tíverri, — Ole Lukøje hevði sprænt mjólk í »eygað» á arbeiðarablaðnum, so at tað —

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brevíni.

eins og apostlarnir í Getsemane — sovnaði tá tað skuldi vekja, og kundi sjálvandi ikki skriva um arbeiðaramál. — Ella meta tykur, at hesi eru ov »vandamikil» at skriva um???

5) Eg hevði eisini ætlað mær at spurt, hví tykur heldur ikki havt ein einstíðindastubba frá ungdomsleguni, ULF. — Ungdomslandsfelag Føroya — hevði úti í Hesti síðsta vikuskifti; men sjálvandi, — tá tykur ikki tíma at nevna arbeiðaramál, hvussu skulu tykur so tíma at nevna ungdomsmál?

6) Síðst, men ikki minst, hava tykur ikki kloyvt í tvey, meðan Fjúrtaði greiðir innan-hýsis víðurskiptini í Javnaðarflokkinum fyrri Føroya fólk. — Tað átti at verið tað minsta, okur kundu kravt av mál-gagninum hjá einum sundurmolandi flokki, at tað vóru tykur, sum komu við frágreiðingunum, áðrenn blað hjá øðrum flokki. — Sjálvkritikkur skal ikki bara tolast, men er neyðugur, og serliga hjá einum sonevndum sosialistiskum flokki.

Við vón um skjótt svar.

15.8.84

Mary-Ann Jacobsen

Eitt svar

Tað er altíð hugaligt, at okkara lesarar hava áhuga fyrri tí, sum skrivað verður í Sosialinum, og eisini tí, sum ikki verður skrivað.

Enn meira hugaligt er tað, tá lesarar koma við rættleiðingum, atfinningum og positivum uppskotum. Tí hóast sjálvkritikkur er ein bæði týðandi og náttúrligur partur av okkara arbeiði, so eru tað kortini metingarnar hjá okkara lesarum, sum telja mest.

Tikið verður til, at »betri er botandi hond enn spillandi tunga». Hesi orð koma mær til hugs, tá eg las bræv títt. Og vónandi er tað tann botandi hondin, ið vit skulu finna í brævinum, heldur enn ta spillandi tunguna.

Litið er at ivast í, at tú ert ónøgd við blaðið, sum tað hevur sæð út nú í eina tíð. Og her eru vit á einum máli. Tí, eisini vit, ið starvast her á blaðhúsinum — hálv manning í summarfrítíðini — eru ónøgd. Hóast góðan vilja so kunnu vit ikki røkka longur enn arbeiðsorkan hjá 2—3 fólku røkkur. Hetta speglar seg so aftur í teir ófullgigjað viðgerðini í blánum, sum tú so beint visir á.

Men ærliga talað, so haldi eg tín dómur er rættliga harður og órættvisur. Tí vissuliga hava vit — sjálvsagt eftir forimuni — viðgjørt nógvur av teimum spurningum, sum tú nevnr. M. a. hev-

ur Jóhann Mortensen, sum nú er farin í orlov, so sanniliga roynt at viðgera fleiri av umrøddu spurningum. Nú vit skulu vera hann fyrirtann, fara vit kortini at leggja dent á at skriva bæði um friðar-spurningin, arbeiðaramál, umhvørvismál og mong onnur mál. Her eru framvegis dugandi fólk á blaðnum, sum eg havi álit á. Og eru umstøður fyrri tí, so verða vit at seta enn fleiri — júst við tí fyrri eyga at røkka nøkur av teimum málum, sum tú nemur við. Ver vis í tí.

At tú so, í stóra áhuga tínum fyrri umrøddu málum, gloymir, hvussu umstøður okkara eru í summarfrítíðini, skal vera tær fyrgivnið.

Tú skalt vita, at starvsfólkini á Sosialinum hava lagt eitt ómetuliga stórt arbeiði í at fáa blaðið út til